

Na temelju čl. 9. i 25. Zakona o Agenciji za bankarstvo Federacije Bosne i Hercegovine ("Službene novine FBiH", br. 9/96, 27/98, 20/00, 45/00, 58/02, 13/03, 19/03, 47/06, 59/06, 48/08, 34/12 i 77/12), članka 13, st. 3. Zakona o zaštiti žiranata u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, broj: 100/13) i članka 18. Statuta Agencije za bankarstvo Federacije BiH ("Službene novine Federacije BiH", broj: 42/04), Upravni odbor Agencije za bankarstvo Federacije BiH na 56. sjednici održanoj dana 18.03.2014. godine, donosi

ODLUKU O UVJETIMA ZA PROCJENU I DOKUMENTIRANJE KREDITNE SPOSOBNOSTI

Članak 1.

- (1) Ovom Odlukom se propisuju uvjeti za procjenu i dokumentiranje kreditne sposobnosti glavnog dužnika, sudužnika i žiranta, za kredite koje odobrava banka u kojima je žirant instrument osiguranja kredita.
- (2) Glavni dužnik, sudužnik i žirant mogu biti fizička i pravna osoba.
- (3) U smislu ove Odluke pojedini pojmovi imaju značenje utvrđeno u članku 4. Zakona o zaštiti žiranata u Federaciji Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Zakon).

Članak 2.

- (1) Banka je dužna donijeti i provoditi interne politike i procedure za ocjenu kreditne sposobnosti glavnog dužnika, sudužnika i žiranta i dokumentiranje kreditnih aktivnosti, koje će biti usvojene od strane nadležnih organa banke i koje će biti predmet periodične procjene i revidiranja sukladno rezultatima procjene, a najmanje jednom godišnje.
- (2) Prije odobravanja kredita i drugih plasmana, banka je dužna procijeniti kreditnu sposobnost, glavnog dužnika, sudužnika i žiranta, uzimajući u obzir minimalne zahtjeve iz ove Odluke i iz Odluke o minimalnim standardima za upravljanje kreditnim rizikom i klasifikaciju aktive banaka, te kriterije koje je utvrdila u internim aktima.
- (3) Banka je dužna dokumentirati kreditne aktivnosti u skladu sa Zakonom, Odlukom o minimalnim standardima za dokumentiranje kreditnih aktivnosti banaka, ovom Odlukom kao i internim aktima Banke.

Članak 3.

- (1) Prije zaključivanja ugovora o kreditu, banka je dužna procijeniti kreditnu sposobnost i kreditnu povijest glavnog dužnika, sudužnika i žiranta na temelju odgovarajuće dokumentacije i podataka dobivenih od svih sudionika u kreditnom odnosu, uvidom u centralni registar kredita (CRK) i druge kreditne registre, uz pisanu suglasnost osobe na koju se podaci iz registra odnose, kao i drugih javnih registara i baze podataka.
- (2) Ako se ugovorne strane suglase da se kreditno zaduženje korisnika kao glavnog dužnika poveća ili produži trajanje kreditne obveze, banka je dužna ponovno procijeniti kreditnu sposobnost glavnog dužnika, sudužnika i žiranta, prije bilo kakvog povećanja ukupnog iznosa kredita ili produženja trajanja kreditne obveze.

- (3) Prije zaključivanja ugovora o kreditu banka je dužna glavnog dužnika, sudužnika ili žiranta međusobno informirati i upoznati s dokumentacijom i podacima pribavljenim u postupku procjene kreditne sposobnosti, uz njihovu prethodnu pisanu suglasnost.
- (4) Ukoliko jedna osoba nije suglasna da se dobiveni podaci i dokumentacija za procjenu njegove kreditne sposobnosti priopće drugim osobama, banka je dužna s tom činjenicom upoznati druge osobe. U slučaju da glavni dužnik nije suglasan da se s dobivenim podacima i dokumentacijom za procjenu njegove kreditne sposobnosti upoznaju sudužnik i žirant, banka je dužna u kreditnom dosjeu osigurati pismene izjave sudužnika i žiranta da su isti upoznati i suglasni s ovom činjenicom.
- (5) Podaci o kreditnoj sposobnosti glavnog dužnika, sudužnika i žiranta moraju biti sastavni dio kreditnog dosjea.

Članak 4.

- (1) Ocjenu kreditne sposobnosti glavnog dužnika – fizičke osobe, banka je dužna vršiti naročito na temelju analize
  - a) stupnja kreditne zaduženosti glavnog dužnika, koja se utvrđuje kao odnos ukupnih mjesečnih kreditnih obveza i redovnih mjesečnih neto primanja tog dužnika (potvrda o mjesečnoj plaći i ovjerena prijava ukupnih godišnjih prihoda);
  - b) njegove kreditne povijesti, odnosno urednosti u izmirenju ranije ugovorenih kreditnih obveza;
  - c) procjene tekućih i budućih financijskih mogućnosti glavnog dužnika, koja treba biti bazirana na ukupnim приходima kućanstva i prosječnim troškovima kućanstva. Navedene procjene trebaju biti bazirane na iznosima prihoda i rashoda koji se mogu provjeriti i dokumentirati. Pri procjeni tekućih financijskih mogućnosti glavnog dužnika, banka treba pokazati da je primijenjena adekvatna razina konzervativnosti pri procjeni varijabilnih elemenata prihoda koji su uzeti u obzir (npr. varijabilni elementi prihoda od zakupnina i slično ne trebaju biti uzeti u obzir, kako bi se uvažila mogućnost da oni neće biti realizirani) i
  - d) mogućeg utjecaja budućih potencijalnih obveza, koje je glavni dužnik već preuzeo, a naročito kreditnih obveza, gdje je glavni dužnik već žirant ili je dao neki drugi oblik osobnog jamstva.
- (2) Pod ukupnim mjesečnim kreditnim obvezama iz stavka (1.) ovoga članka, podrazumijeva se zbroj mjesečnih obveza po kreditima (prema bankama, MKO i drugim financijskim institucijama) i kreditnim karticama (mjesečna obveza od ukupnog odobrenog kredita po karticama), mjesečnih obveza po već aktiviranim jamstvima po kreditima i mjesečnih obveza iz ugovora o leasingu, s tim što banka u ukupne mjesečne kreditne obveze, sukladno svojim aktima, može uključiti i druge obveze fizičke osobe (trenutne i potencijalne).
- (3) Banka je dužna u svojim internim aktima utvrditi maksimalno dozvoljene limite stupnja kreditne zaduženosti glavnog dužnika-fizičke osobe u odnosu na njezina redovna mjesečna neto primanja, pri čemu stupanj kreditne zaduženosti glavnog dužnika-fizičke osobe uključujući i kreditni iznos za koji se vrši ocjena kreditne sposobnosti glavnog dužnika, ne može opteretiti redovna mjesečna neto primanja u većem iznosu od onog koji je utvrđen u Zakonu o izvršnom postupku i Zakonu o radu.
- (4) U slučaju da se ugovara kreditni odnos koji osim glavnog dužnika fizičke osobe, ima i sudužnik fizička osoba, banka je dužna provesti i ocjenu kreditne sposobnosti tog sudužnika sukladno stavku (1.) ovoga članka. Banka može u ukupna redovna mjesečna neto primanja glavnog dužnika uključiti i redovna mjesečna neto primanja sudužnika vodeći računa o limitima iz stavka (3.) ovoga članka.

- (5) U slučaju da se ugovara kreditni odnos koji osim glavnog dužnika fizičke osobe, ima i žiranta – fizičku osobu, banka je dužna provesti i ocjenu kreditne sposobnosti tog žiranta sukladno stavku (1.) ovoga članka, imajući u vidu da u slučaju otplate kredita od strane žiranta/žiranta visina rate ne smije prelaziti trećinu redovnih mjesečnih neto primanja svakog žiranta pojedinačno.
- (6) U slučaju da se ugovara kreditni odnos koji osim glavnog dužnika fizičke osobe ima i sudužnika i/ili žiranta pravnu osobu, banka je dužna provesti i ocjenu kreditne sposobnosti tog sudužnika i/ili žiranta sukladno članku 5., stavak (1) ove Odluke.
- (7) Ocjena kreditne sposobnosti glavnog dužnika, sudužnika i žiranta s dokumentacijom koja potvrđuje provedenu ocjenu iz st. (1), (4), (5) i (6) ovoga članka je sastavni dio kreditnog dosjea glavnog dužnika - fizičke osobe.
- (8) U smislu ovoga članka kao glavni dužnik – fizička osoba, podrazumijevaju se i fizičke osobe koje uzimaju kredit za obavljanje samostalne djelatnosti.

Članak 5.

- (1) Ocjenu kreditne sposobnosti glavnog dužnika – pravne osobe, Banka je dužna vršiti naročito na temelju analize:
  - a) pokazatelja profitabilnosti;
  - b) pokazatelja likvidnosti, adekvatnosti ročne strukture određenih elemenata aktive i pasive;
  - c) adekvatnosti novčanih tokova s aspekta izmirenja obveza;
  - d) pokazatelja finansijske strukture, a prije svega stupnja zaduženosti;
  - e) gospodarske grane u kojoj dužnik posluje, položaja dužnika na tržištu, specifičnih karakteristika dužnika i drugih relevantnih pokazatelja;
  - f) njegove kreditne povijesti, odnosno urednosti u izmirenju ranije ugovorenih kreditnih obveza;
  - g) procjena tekućih finansijskih mogućnosti korisnika kredita koja treba biti bazirana na iznosima prihoda i rashoda koji se mogu provjeriti, pri čemu treba da je primijenjena adekvatna razina konzervativnosti pri procjeni varijabilnih elemenata prihoda koji su uzeti u obzir i dr.
- (2) Na temelju ocjene kreditne sposobnosti glavnog dužnika pravne osobe, sukladno stavku (1) ovoga članka, banka treba biti uvjerena i može pokazati da je glavni dužnik pravna osoba, kreditno sposobna da servisira svoje tekuće i buduće kreditne obveze u skladu saugovorenim uvjetima.
- (3) U slučaju da se ugovora kreditni odnos koji osim glavnog dužnika pravne osobe, ima i sudužnika i/ili žiranta pravnu osobu, banka je dužna provesti i ocjenu kreditne sposobnosti sudužnika sukladno stavku (1.) ovoga članka. Banka može kreditnu sposobnost utvrđivati za dužnika i sudužnika zajedno.
- (4) U slučaju da se ugovora kreditni odnos koji osim glavnog dužnika pravne osobe, ima i sudužnika i/ili žiranta fizičku osobu, banka je dužna provesti i ocjenu kreditne sposobnosti tog sudužnika i/ili žiranta sukladno članku 4., st. (1) ove Odluke.
- (5) Ocjena kreditne sposobnosti glavnog dužnika - pravne osobe s dokumentacijom koja potvrđuje provedenu ocjenu iz st. (1), (3) i (4) ovoga članka je sastavni dio kreditnog dosjea glavnog dužnika pravne osobe.

Članak 6.

Odredbe ove Odluke primjenjuju se i na sve druge fizičke i pravne osobe koje na bilo koji način pristupaju ili preuzimaju obveze iz kredita ili garantiraju za iste.

Članak 7.

- (1) Banke su dužne uskladiti svoje poslovanje s ovom Odlukom u roku od 90 dana od dana stupanja na snagu ove Odluke.
- (2) Ova odluka stupa na snagu narednog dana od dana objave u "Službenim novinama Federacije BiH".

Broj: U.O.-56-8/14
Sarajevo, 18.03.2014. godine

PREDSJEDNICA
UPRAVNOG ODBORA

Rajka Topčić, dipl. oec., v.r.